



promissio

GUDS LØFTE – VORES SENDELSE

• 07

MANA GALATAA TAGER FORM

I begyndelsen af november kunne Lotte og Bjarne Carlsen endelig flytte ind i Mana Galataa i Etiopien.

• 12

DER ER HÅB FOR LIBERIA – MEN DET KOMMER TIL AT TAGE TID

Tidligere missionærer i Liberia, Ingrid Smidt og Finn Hougaard, har begge oplevet, hvordan landets historie har stået i vejen for udvikling i Liberia, men historien rummer også nogle af svarene på, hvad der skal til for at skabe udvikling.

• 15

BØRN KAN OGSÅ GØRE EN FORSKEL

Børnene i Midtjyllands Kristne Børnehaven samlede 16.278 kroner ind til børn i Liberia. Selvom det er et flot beløb, var fokus ikke på antallet af kroner, men på at også børn kan gøre en forskel for mennesker ude i verden.





FREMTIDENS MISSIONS- SELSKAB SPIRER

Hvor spirer fremtidens missionselskab? Vi leder og er i forventning til, at Guds viser os vejen til fremtidens missionselskab.

På årsmødet den 3. oktober oplevede vi interessante oplæg, som skulle vise os en retning mod fremtidens missionselskab.

Vi fik mange spændende vinkler på det, som du også kan læse om her i bladet.

Dog fik jeg ikke svar på en af de ting, som jeg synes er en stor udfordring for missionselskaberne: Hvordan er vi et selskab om 15 år? Hvor ser vi de mennesker, som vil udgøre fremtidens selskab – eller rettere missionsfællesskab?

Det er nemt at se dem i bakspejlet – se dem, som har udgjort stammen i fællesskabet. Men hvad så, når vi ser fremad?

Som jeg ser det, har de lokale kristne fællesskaber travlt med mission i det lokale (hvis de da arbejder med mission i det hele taget). Og det er glædeligt, at vi har øjnene åbne for de lokale områder, vi bor i. På trods af at vi lever midt i globaliseringen, har vi ikke særligt meget syn for det globale – eller bare det lige uden for vores egen by. Det opleves som om, at international mission ikke fylder så meget i menighederne

længere, generelt set. For jeg ved også, at der er undtagelser, og jeg ser også de mange menigheder, som bruger ressourcer på det tværkulturelle arbejde.

Glædeligt er det, at vi mærker, at der spirer noget nyt frem!

Mange unge har lyst til at tage på bibelskole med mission som det fundamentale tema, og her i bladet kan du også læse om "Sy en forskel" (side 3), som er arrangeret af unge, der ønsker at bruge deres kreativitet til at hjælpe andre.

International mission i børnehøjde er også et fantastisk initiativ (side 15), hvor børnene i Midtjyllands Kristne Børnehaven lærer om andres liv i fjerne egne og samtidigt lærer, at de kan gøre noget for andre.

Jeg tror, at vi skal hjælpe fremtidens generationer med at se sig som en del af noget større – noget der rækker ud over hele jorden, og at de faktisk er særligt privilegerede i forhold til at kunne støtte op om kirkens arbejde "worldwide".

KOLOFON

Redaktion:

Generalsekretær Frede Ruby Østergård
(ansvarshavende)
frede@promissio.dk
Markedsførings- og sekretariatskoordinator
Simone Malmroes Tarp
simone@promissio.dk
Journalist Rikke Thomassen
rt@rikkethomassen.dk

Magasinet Promissio:

Magasinet sendes gratis til alle Promissios medlemmer og til interesserede i Danmark og på Færøerne.

Artikler kan anvendes efter aftale med Promissio.

Fotos ved Promissio hvor intet andet er anført.

Forsidefoto:

Ato Mesfin lægger fliser ved værelsesbygningen på Mana Galataa.
Fotograf: Bjarne Carlsen

Design:

Vokseværk – vokseverk.dk

Layout og tryk:

Johansen Grafisk A/S
ISSN 2246-4506
Oplag: 3.800 stk.

Giv besked til Promissio, hvis du har ændringer i navn eller adresse.

Indsamlingsetik:

Promissio følger ISOBROs vejledning for god indsamlingsetik.

Promissio hed Dansk Ethioper Mission før 15. maj 2014.

Promissio

TORVET, Katrinebjergvej 75
8200 Aarhus N

Telefon: 7356 1260

E-mail: info@promissio.dk

Hjemmeside: www.promissio.dk

Giro: 607 1104

Nordea Bank: 2207 0062262753

Frede Ruby Østergård

Frede Ruby Østergård, generalsekretær

UNGE SYR EN FORSKEL FOR KVINDER I ETIOPIEN

Nyt sy-projekt sætter fokus på fællesskab, bæredygtighed og en hjælpende hånd til Etiopien.

Af Simone Malmroes Tarp, markedsførings- og sekretariatskoordinator

Sigrig Blay Steiner og Maja Bank Søndergaard er to unge ildsjæle, som begge har et stort hjerte for kreativitet. De er ikke i tvivl om, at denne skaberglæde er en gave fra Gud, som de kan bruge til at hjælpe kvinder i Etiopien og samtidig sætte fokus på miljø og bæredygtighed herhjemme.

Derfor tøvede de ikke, da idéen om et sy-projekt blev luftet for dem. En idé, som nu er blevet til et sy-arrangement med fokus på fællesskab og kreativ udvikling – og på sigt også skal være med til at støtte pigerne på Deborah Center i Etiopien økonomisk.

Sigrig fortæller, at det hele startede tilbage i februar 2020 med, at Tuja Berg fra Promissio besøgte GDTerne i Etiopien, hvor Maja var elev.

»Her faldt de hurtigt i snak om kreativitet og drømme og endte med at købe en del stof med hjem fra Etiopien, som de tænkte, at de kunne bruge til et projekt en dag,« fortæller Sigrig, som selv kom ind i billedet senere, da projektet skulle på tegnebrættet.

Det blev til arrangementet "Sy en forskel", som første gang blev afholdt den 10. oktober med 12 deltagere og stor succes.

Bæredygtig inspiration fra Etiopien

Det er vigtigt for både Maja og Sigrig, at de produkter, de laver, er miljøvenlige og bæredygtige, og på det område er de særligt inspireret af Etiopien.

»I Etiopien genbruger man alt, helt til det ikke fungerer mere, og den tankegang kan vi faktisk lære en del af herhjemme i Danmark,« siger Sigrig.

Derfor er deres stof selvfølgelig også genbrugt.

»Vi syer ting af genbrugsstof, som kan erstatte miljø-skadende produkter, for eksempel muleposer som erstatning for



Til det første sy-arrangement blev der lavet flotte muleposer, som deltagerne kunne tage med hjem. Forrest til venstre er det initiativtagerne Maja Bank Søndergaard og Sigrig Blay Steiner.

plastikposer. Det gør vi, fordi vi tror på, at vi kan gøre en forskel for både kvinder i Etiopien og herhjemme ved at sætte større fokus på mindre brug af for eksempel plastik.«

Produkterne skal sælges

"Sy en forskel" skal på sigt blive en syklub, som syer muleposer, mundbind, scrunchies (hårelastikker) og andre ting med stof fra

Etiopien. På den måde har Promissio noget at sælge til de møder, der afholdes rundt omkring i Danmark, og pengene herfra vil blive sendt til Deborah Center. Det vil også være muligt at købe produkterne i nogle af Promissios genbrugsbutikker. En stor drøm for pigerne er, at de en dag kan rejse til Etiopien og møde kvinderne på Deborah Center, som de hjælper. ●

»JEG TROEDE, AT JEG SKULLE MISTE ALT«

Deborah-pigerne frygtede, at de skulle miste deres familier til corona-pandemien, og at de selv ville ende på gaden igen. Men sådan er det heldigvis ikke gået. Selvom de i flere måneder ikke var uden for centerets område, bevarede de modet og fandt en god hverdagsrutine.

Af Berit Østby, missionær i Etiopien
Redigeret af Rikke Thomassen, journalist

Da jeg ringede til Deborah Center en uge før etiopisk nytår i september, var den helt store rengøring i gang på centeret. Alle pigerne var i gang, og i baggrunden kunne man høre lyden af råb og latter og møbler, som blev flyttet.

Yerus Asmare og Hanna Misgana er to af Deborah-pigerne, og jeg fik lov til at

forstyrre dem midt i det sjove. Begge lød fornøjede og glade, på trods af at de på dette tidspunkt ikke havde været uden for centerets område i fem måneder.

Jeg forslår, at de kan komme hjem til mig og fortsætte stor-rengøringen, hvis det stadig klør i fingrene, og de griner og siger: »Vi kommer«.

Pigerne fortæller, at månederne med corona-pandemien er gået meget bedre end forventet. Da coronavirus kom, frygtede de, at de skulle miste deres familier til pandemien, men heldigvis er alle friske, både pigerne og deres familier.

»Jeg troede, at jeg skulle miste alt, min egen sundhed og min familie, men jeg er her fortsat i live,« siger Hanna, der jævnligt har telefonisk kontakt med sin familie.

»De har det godt, men det har ikke været muligt at besøge dem i løbet af månederne med coronavirus,« siger hun.

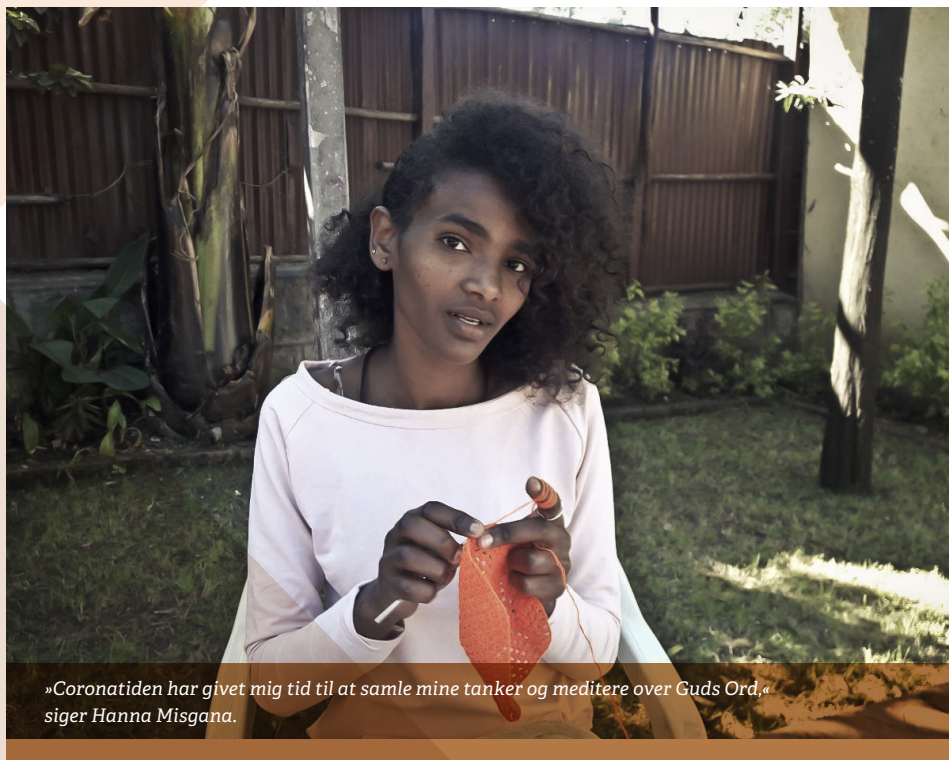
Frygtede at ende på gaden igen

Siden det første tilfælde af Covid-19 i Etiopien i midten af marts har reglen været, at alle pigerne på centeret ikke har måttet forlade området.

Det har derfor kun været Ealed Admasu, leder af Deborah Center, og hendes assistent, Asellef Yimer, som har kunnet handle mad med mere. Priserne på madvarer er steget drastisk i landet, så de måtte kontakte ledelsen på Win Souls for God for at få flere penge til at købe mad for.

I begyndelsen var pigerne på centeret bange. Både for den forfærdelige pandemi, som indtog landet, men også for at centeret skulle lukke ned, og at pigerne derved ville ende på gaden igen. Mange af dem sagde, at de hellere ville dø.

Men de har i stedet oplevet, at de er blevet godt beskyttet, og at Gud har givet dem fred og styrke hver dag.



»Coronatiden har givet mig tid til at samle mine tanker og meditere over Guds Ord,«
siger Hanna Misgana.



Pigerne på Deborah Center har ikke været uden for centerets område siden marts. For at få dagene til at gå har de blandt andet været i gang med forskelligt håndarbejde, og alle deres kreationer sælges nu gennem Win Souls for God. Her er det Yerus Asmare (th.) og Hanna Misgana (tv.), der er i gang med at producere perlearmbånd.

Rutiner skaber en god hverdag

Ealed fortæller, at de har gode rutiner, som får dagene til at gå – blandt andet gør de rent og laver mad, de har også et program med bibelstudie og bøn, og de har også været i gang med håndarbejde, blandt andet hækling.

Det er Yerus, som har lært de andre at hækle.

»Jeg lærte det af nogle naboer ved at se på, hvordan de gjorde det,« siger Yerus, og nu har pigerne hæklet en række småting;

små dukker, løbere og meget andet.

De løb dog tør for garn undervejs og kunne ikke komme ud og købe mere. Derfor begyndte de med perler, og alt sammen sælges nu gennem Win Souls for God, som driver Deborah Center.

Kan snart begynde på arbejde igen

Begge piger har også oplevet, at der er kommet noget godt ud af de måneder, hvor de har skullet holde sig inden for centerets område for at beskytte andre.

»Coronatiden har ikke bare været dårlig. Jeg har lært nye ting om mig selv og om Gud,« siger Yerus, og Hanna supplerer:

»Coronatiden har givet mig tid til at samle mine tanker og meditere over Guds Ord.«

Selvom Covid-19 fortsat er aktiv i Etiopien, er der planer om, at pigerne kan starte op på arbejde som frisører igen i november, og selvom tiden i isolation har været god, glæder de sig til at komme uden for centerets område igen – med maske og social afstand. ●

Støt pigerne på Deborah Center

Deborah Center er Win Souls for Gods rehabiliteringscenter for unge prostituerede piger.

Her får pigerne konkret hjælp til at komme ud af prostitution gennem et ophold på hjemmet, en uddannelse og eventuelt et lille beløb til at starte egen virksomhed for.

Win Souls for God driver Deborah Center, som årligt bebos af op til 16 tidligere prostituerede.

Omkostningerne for én pige i én måned på Deborah Center er 1.550 kroner.

Giv en gave til Deborah Center:

- Via MobilePay til 20848 (skriv projektnummer **7919**, adresse og CPR-nummer for fradrag).
- Via betalingskort: promissio.dk/udafprostitution.



MobilePay



ÅRSMØDET SATTE VIGTIGE TANKER I GANG

Bestyrelsesformand Per Rasmussen blev både inspireret og udfordret af foredragene til årsmødet, og emnerne vil blive drøftet på de kommende bestyrelsesmøder.

Af Simone Malmroes Tarp, markedsførings- og sekretariatskoordinator

42 forventningsfulde deltagere mødte op til det længe ventede årsmøde lørdag den 3. oktober. Folk var i godt humør og glade for endelig at kunne se hinanden i øjnene. Selvom dagen blev gennemført med de nødvendige corona-restriktioner, så forhindrede det ikke deltagerne i at hygge sig.

Per Rasmussen, formand for Promissios bestyrelse, fortæller, at det var en god og inspirerende dag.

»Foredragene var spændende, og det var godt at kunne mødes med folk igen. Det har vi manglet,« siger Per Rasmussen.

Missionærens rolle er forandret

Der blev også taget mange guldorn med hjem fra de to foredrag ved henholdsvis Birger Nygaard, sekretariatschef ved Folkekirkens mellemkirkelige Råd, og

Henrik Sonne Pedersen, generalsekretær for Dansk Missionsråd.

»Foredragene udfordrede os i bestyrelsen, men de satte også fokus på noget af det, vi allerede arbejder med. Vi blev for eksempel udfordret af spørgsmålet om missionærens rolle og den udvikling, deres rolle har taget,« siger Per og henviser til pointer fra Henrik Sonne Pedersens foredrag med emnet "Fremtidens missionsorganisation."

Henrik fortalte, at der i løbet af de seneste 20 år er kommet en ny forståelse af, hvad det vil sige at være missionær. Missionæren har bevæget sig fra at være et ansigt på et partnerskab til at blive anset som konsulent – til nu, hvor missionæren er repræsentant for den danske organisation. I dette ligger der er et særligt dilemma, som også Promissios bestyrelse har erfaret.

»Nogle gange står missionærerne i den udfordring, at det ikke er tydeligt, hvem de skal lytte mest til. Er det Promissio, som de er ansat af, eller den lokale kirke, som de arbejder for? Når vi udsender missionærer, forventer vi, at det er med vores dagsorden, og det, vi ønsker, de skal lave, men kirken har jo også ønsker og forventninger. Der er ikke én rigtig løsning på det – det handler om at lytte til kirken og lære den bedre at kende. Hvis de oplever, at vi lytter til dem, så lytter de også til os,« siger Per.

Guds plan går på tværs af strategier

Et andet emne som optog ham, handlede om mislykkede visioner og strategier. Her talte Birger Nygaard om mission som et trosprojekt, hvor vi ikke skal frygte, men tro på, at Gud har styr på verden.

»Birger satte Promissio ind i den store missionshistorie, og det var rigtig godt at se, hvordan Gud igen og igen har vist, at Hans missionsplan går på tværs af mennesker og strategier på trods af vores usikkerhed. Den opgave, vi er kaldet til, afhænger kun til en vis grad af os; det afgørende er Guds indgriben. Så når vi i Promissio har fået missionærer tidligere hjem end forventet, så skal vi ikke se det som et nederlag. Selvom vores plan virker ødelagt, så er Guds plan ikke. Det er selvfølgelig fint at arbejde ud fra strategier, men vi må tro på, at de har en funktion indtil en vis grænse,« siger Per Rasmussen. ●



På årsmødet var der ud over oplæg og foredrag også plads til drøftelser og hygge i små grupper.

Foredragene fra årsmødet kan ses på Promissios YouTube-kanal.

ENDELIG HJEMME

Af Lotte og Bjarne Carlsen, missionærer i Etiopien

I begyndelsen af november er vi endelig flyttet ind i det hjem, vi har været på vej til, siden vi flyttede fra vores hus i Herning i november 2018: Mana Galataa i Bale Robe i Etiopien.

Byggeriet har været længe(!) undervejs, og i løbet af den tid har vi været lykkelige, forventningsfulde, utålmodige, skuffede, desillusionerede, vrede og så igen nærmest overstadige.

Vi – og ikke mindst vores bygmester, Sisay – har været igennem utallige og uventede problemer og forhindringer, men igen og igen har vi kunnet sande, at Gud har en vej, også der hvor vi ingen ser.

Opindeligt skulle Mana Galataa have stået færdig til GDT i foråret 2019, men da havde vi ikke engang fået byggetilladelsen endnu. Så skulle vi være flyttet ind i maj 2020, men så kom blandt andet corona-krisen i vejen.

Taknemmelige for "Takkens hus"

Mana Galataa betyder "Takkens Hus" på oromo-sproget, som er det, der tales her i området, og vi er virkelige taknemmelige for, at det endelig er lykkedes at komme dertil, at vi faktisk har kunnet flytte ind. Det betyder ikke, at byggeriet er færdigt, for der mangler stadig en del. Blandt andet har vi i skrivende stund endnu ingen inderdøre, og der er ikke vand i hanerne, men nu er vi her, og vi kan begynde at se en ende på det!

Vi kan nu for alvor begynde at tænke på, hvordan vi bedst kan støtte kirken i dette stærkt muslimske område, så den kan blive endnu bedre til at række evangeliet til de mange, som endnu ikke har hørt det. Det er jo derfor, vi er her, og det er derfor, vi har brugt så mange ressourcer og kræfter på at få bygget Mana Galataa. Må det blive en grund til taknemmelighed, ikke bare for os, men for kirke og folk i hele området – og i Danmark! ●

Mana Galataa er et center, som Promissio bygger, og det rummer ud over missionær-boligen og fællesfaciliteter i form af køkken, spisestue og dagligstue også to undervisningslokaler og ti værelser, hver med plads til to overnattende gæster. Det hele fylder omkring 800 m² fordelt på tre bygninger på et stort og dejligt område.

Centeret skal blandt andet være hjem for eleverne fra Global Discipleship Training (GDT) tre måneder hvert forår. GDT er et bibelskoleforløb, Promissio arrangerer sammen med Børkop Højskole med undervisning og ophold både i Danmark og Etiopien. Derudover kan stedet benyttes til konferencer, retræter, kortere undervisningsforløb og meget andet, både af grupper fra Danmark og af kirken og forskellige organisationer i Etiopien.



I begyndelsen af november kunne Lotte og Bjarne Carlsen endelig flytte ind i Mana Galataa. Her er de på terrassen til deres nye hjem.

MEKANE YESUS-KIRKEN HAR ÅBNET EGEN TV-STATION

Mekane Yesus-kirken lancerede i december 2019 en ny national tv-station, MY TV, i Etiopien med det formål, at flere mennesker skulle have mulighed for at høre det gode budskab.

På tv-kanalen er der en række forskellige programmer, som skal oplyse, uddanne og underholde; almindelige gudstjenester, gospel og informationsprogrammer om Covid-19. Der er også programmer, som henvender sig til kvinder, børn, unge og hørehæmmede.

Kanalen får meget positive tilbagemeldinger på deres variation af programmer og på den måde, de skiller sig ud fra de 30 andre kristne tv-kanaler, der findes i landet.

Kanalen har et seertal på flere millioner, og mange seere har allerede givet deres liv til Jesus!

DØDSFALD I SKOLEAFDELINGEN I DEN LUTHERSKE KIRKE I LIBERIA

Den mangeårige leder af Den Lutherske Kirkes skolesystem (LCLSS) i Liberia, Alfred Goumorlor, døde den 2. juli 2020 efter en hospitalsindlæggelse og efter i flere måneder at have haft et skrantende helbred.

Efter dødsfaldet har LCL's ledelse udpeget den amerikanske missionær Brian Palmer, som midlertidig leder af Den Lutherske Kirkes skolesystem.

Brian Palmer vil fortsat samtidig varetage sine opgaver som lærer og kasserer på bibelskolen i Totota, hvorfra han et par dage om ugen pendler til LCLSS' kontor i Monrovia.



Tesfaye Thomas (tv) sammen med kollegaer i Addis Ababa.

NY MEDARBEJDER I ADDIS ABABA

Det er med stor glæde, at vi har ansat en ny medarbejder på kontoret i Addis Ababa fra den 1. november.

Tesfaye Thomas er allerede et kendt ansigt i Promissio, da han har været den finansielle leder i Wabe Batu-synoden og har hjulpet til med Mana Galataa. På kontoret i Addis Ababa vil han fungere som administrator og overtage mange af Bjarne Carlsens opgaver. Tesfaye skal stå for at ordne løn og regnskab, være daglig leder for de øvrige etiopiske medarbejdere, administrere gæstehusudlejning og vedligeholde grund og bygning.

Tesfaye Thomas er 56 år og fra Dodola, men bor nu i Addis Ababa. Han er gift med Tsehaye Teferi, og sammen har de fire børn. Han er vokset op i en kristen familie og med en far, som selv har været evangelist og pioner i Dodola.

Med en masteruddannelse i Business Administration og en bacheloruddannelse i Business Management er vi sikre på, at han nok skal udføre arbejdet fantastisk godt.

»Jeg glæder mig til at bidrage til organisationen med min viden og erfaring, og være med til at nå nye steder og nye mennesker med De Gode Nyheder,« siger Tesfaye Thomas.



Missionær Elisabeth Poulsen sammen med Philip og Louise fra skolesystemet.

ELISABETH ER KOMMET TIL LIBERIA

Elisabeth Poulsen, der er udsendt som missionær til Liberia, måtte blive på Færøerne i syv måneder på grund af corona, inden hun igen kunne vende tilbage til Liberia i begyndelsen af november.

»At være tilbage kræver selvfølgelig omstilling, og det er tydeligt at tiden med corona har sat sine spor. Mange ting fungerer ikke, da der ikke er penge. På vores kontor har man købt en lille generator, så vi har strøm til at udføre vores opgaver. På grunden er der ellers ikke strøm i dag, så uden egen generator kunne vi ikke udføre vores arbejde,« fortæller Elisabeth.

Hun er i gang med at forberede to workshops, der løber af stablen fra den 13. til 24. november; et kursus for inspektører og et for lærere.

»Inspektørerne skal jeg undervise i "Child safety in schools", og lærerne skal jeg undervise i at skabe bedre sammenhæng i undervisningen ved at implementere faste strukturer. Jeg har lavet materialet til kurserne, så det bliver spændende at se, hvordan de vil modtage det,« fortæller Elisabeth.



TIDLIGERE MISSIONÆRER MØDTES TIL LIBERIA-TRÆF

Lørdag den 24. oktober var 11 tidligere Liberia-missionærer samlet i Rødkærsbro til "Liberia-træf", hvor også Tuja Berg og Simon S. Kristensen fra sekretariatet deltog.

Tidligere missionærer var rejst fra forskellige egne af Danmark, og nogle kom helt fra Færøerne og Norge, ligesom der var et par med online fra Hong Kong.

Det vidner om, at arrangementet havde stor betydning for alle! Nogle havde ikke set hinanden i 25 år, og andre havde aldrig mødtes før.

Hele lørdagen gik med fortællinger og snak, grin og hygge, lækker mad og en andagt i Brandstrup Kirke. Flere havde medbragt fotoalbums, så minderne kunne blive genopfrisket, og alle delte historier fra deres tid i Liberia.

»Det var fantastisk at opleve det helt særlige fællesskab mellem missionærer, som ikke bare rummer de sjove og gode historier, men især rummer det hudløst ærlige og sårbare. Det gør missionærer til et helt særligt folkefærd,« siger Tuja Berg, netværkskoordinator i Promissio.

Mange af de tidligere missionærer havde tydeligvis stadig en kærlighed til Liberia, kirken, og de folk, de kendte dernede. Derfor gik snakken også på den situation som landet og kirken står i i dag, hvor Tuja og Simon også bidrog med input om Promissios nuværende arbejde i Liberia.



HVORFOR ER DET »EVIGT OP AD BAKKE« I LIBERIA?

Særligt tre elementer i Liberias historie har betydning for, hvorfor det er så svært at skabe en positiv udvikling i landet: frigivne amerikanske slaver, der blev sat i land på Liberias kyst, interne etniske splittelser og amerikanske missionsaktiviteter.

Af Rikke Thomassen, journalist

I 1820'erne blev frigivne slaver fra USA sejlet til den vestlige del af Afrika og sat i land på Liberias kyst.

Det kan måske lyde som en meget gammel historie at gribe fat i, men de frigivne slaver har betydning for både Liberias historie og nutid.

»Det afgørende for Liberia er, hvordan landet er blevet til. Det er det, der har præget og stadig præger situationen,« siger Holger Bernt Hansen, der er professor i Den tredje verdens kirkehistorie og afrikastudier.

Promissio har arbejdet i Liberia siden 1980, og ofte har oplevelsen været, at det er "evigt op ad bakke" i landet. Holger Bernt Hansen ser tre afgørende elementer

i Liberias historie, som har betydning for, hvorfor det er så svært at skabe en positiv udvikling i landet: de frigivne slaver, interne etniske splittelser og amerikanske missionsaktiviteter.

Frigivne slaver medtog en racistisk kultur

Noget af Liberias historie ligner flere andre afrikanske landes, mens andet er helt særligt – det gælder blandt andet den del, som handler om de frigivne amerikanske slaver, der blev sat i land på Liberias kyst.

»I 1847 erklærede en gruppe af de frigivne slaver sig for uafhængige og Liberia for en republik. Fra USA's hvide overherredømme kendte de et stærkt racediskriminerende system, og det var det, de praktiserede i

Liberia over for den oprindelige befolkning. De medtog altså den racistiske kultur, som de kendte fra de amerikanske sydstater, og som de selv havde levet med i mange år. De praktiserede kolonisystemet og udgjorde en lille overklasse. For eksempel fik den oprindelige befolkning i landet først indfødsret og borgerret i 1902,« siger Holger Bernt Hansen og fortsætter:

»Normalt vil man sige, at Liberia og Etiopien er de to lande i Afrika, som ikke blev koloniseret, men spørgsmålet er, om det, der skete i Liberia, alligevel er en form for kolonisering – et internt kolonistyre. For den gruppe, der etablerede sig, har præget hele situationen i landet. De kom til at udgøre fem procent af befolkningen, de formåede at få en økonomisk ledende position i landet, og da Firestone og andre firmaer, der producerede gummi, kom ind i landet, allierede de sig udelukkende med den afroamerikanske gruppe, som dermed blev en økonomisk overklasse.«

Spillede etniske grupper ud mod hinanden

Ameriko-liberianere, som de frigivne slaver blev kaldt, kunne også bevare magten, fordi Liberia i forvejen var etnisk splittet.

»Ligesom i mange andre afrikanske lande var der også i Liberia mange forskellige etniske grupper – man regner med 20 forskellige grupper – så det var et etnisk meget splittet område, de frigivne slaver kom til, og de kunne spille de forskellige grupper ud mod hinanden,« siger Holger Bernt Hansen.

Et element, som har afgørende betydning for Liberias historie og nutid, er ikke så forskelligt fra mange andre afrikanske



Holger Bernt Hansen er oprindeligt uddannet teolog. Han er professor i Den tredje verdens kirkehistorie og afrikastudier og har været leder af Center for Afrikastudier ved Københavns Universitet i 13 år indtil 2006. Han har været med i Dansk Missionsråds bestyrelse, formand for U-landsstyrelsen og medlem af Danidas Styrelse i 21 år, de sidste tolv år som formand.

Foto: Baunehøj Efterskole.

lande – det handler om de missionærer, som kom til landet fra USA og senere også Europa.

»De kom for at lave missionsarbejde, og de kom også til at stå for uddannelsen i landet. Det er ikke i sig selv en dårlig ting – det var også nødvendigt med hjælp udefra – men det fik den betydning for Liberia, at landet blev afhængigt af hjælp udefra. De amerikanske missionærer ”overfodrede” dem, og det betød, at der opstod en forventning til hjælpen udefra, hvilket også stadig kan mærkes i dag. De sidder og venter på hjælpen udefra, for hvorfor skal man selv tage initiativ?« spørger Holger Bernt Hansen retorisk.

Et opgør med den gamle elite

I de øvrige afrikanske lande begyndte afviklingen af kolonisystemet i 1960'erne, men ifølge Holger Bernt Hansen skete det for Liberia først med militærkuppet i 1980, og det interne kolonistyre fik dermed lov at fortsætte 20 år længere i Liberia.

»Så kom borgerkrigen, hvilket også har været med til at forlænge afhængigheden

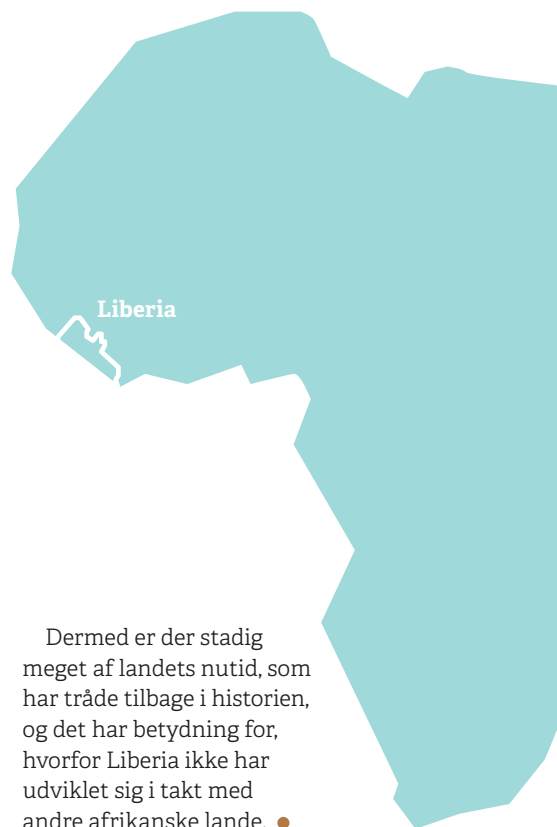
af hjælpen udefra. Borgerkrigen var i meget høj grad et opgør med den gamle elite, men samtidig har den politiske uro, som kom med militser og bander, hindret, at man frigjorde sig fra gamle mønstre. Det var vel først, da Ellen Sirleaf Johnson blev præsident i 2006, at der skete en forandring, så der er et langt efterslæb, og det tager lang tid at afvikle,« forklarer han.

Forskellen på Liberia og mange andre afrikanske lande er også, at man i andre lande havde en selvstændighedstrang, fordi man havde en kamp mod kolonisystemet.

»Den havde man ikke i Liberia, for de var jo ikke amerikanere, men afrikanere. Samtidig er al den energi, de havde, blevet brugt i borgerkrigen og ikke i opbygningen af landet,« siger han.

I dag er situationen i Liberia ifølge Holger Bernt Hansen, at den afroamerikanske dominans er blevet brudt, men det gælder dog kun på det politiske plan og ikke det økonomiske.

»Elitens politiske indflydelse er væk, men den gamle forbindelse til USA består jo stadig,« siger Holger Bernt Hansen.



Dermed er der stadig meget af landets nutid, som har trådt tilbage i historien, og det har betydning for, hvorfor Liberia ikke har udviklet sig i takt med andre afrikanske lande. ●



Liberianere tager imod hjælpen udefra.

Arkivfoto fra 2008.

DER ER HÅB FOR LIBERIA – MEN DET KOMMER TIL AT TAGE TID

Tidligere missionærer i Liberia, Ingrid Smidt og Finn Hougaard, har begge oplevet, hvordan landets historie har stået i vejen for udvikling i Liberia, men historien rummer også nogle af svarene på, hvad der skal til for at skabe udvikling.

Af Rikke Thomassen, journalist

»Jeg har ofte tænkt på, at jeg meget sjældent har mødt en liberianer, der er stolt over at være liberianer. Jeg tror, det hænger sammen med, at en stor del af, hvad der var liberiansk, blev forkastet af det nye styre – og senere også af missionærene.«

Det fortæller tidligere missionær Ingrid Smidt, der har været udsendt som missionær i Liberia i sammenlagt 15 år.

Og netop denne del af historien ser ud til at være afgørende for liberianernes selvopfattelse og tro på, at de selv kan gøre noget.

»En ny styreform og en ny livsform blev presset eller tvunget ned over folket – akkurat som andre lande i Afrika blev presset af europæiske kolonimagter. Dertil kom, at mange missionærer havde svært

ved at lægge deres egne værdier, kultur og baggrund lidt til side og give sig tid til at finde ud af, hvilken kontekst de var landet i. Jeg tror, at vi missionærer mange gange har jokket godt og grundigt i spinaten ved ikke at tage os tid til at finde ud af, hvilket folk vi var landet iblandt, men i stedet – akkurat som kolonimagten – mente, at vores værdier og levevis skulle overtages af i dette tilfælde liberianerne,« forklarer Ingrid.

Hun påpeger, at der er behov for at bygge liberianerne op til selv at tage ansvar og til at tro på, at de selv kan skabe en forandring i deres eget land i stedet for at vente på, at der kommer nogle udefra og hjælper dem.

Borgerkrigen knuste fremgangen

Det var noget af den spirende selvstændighed, Finn Hougaard, tidligere missionær udsendt af Promissio (dengang DEM), oplevede i Liberia, inden borgerkrigen brød ud i 1989.

»Der var den know-how til stede, som var nødvendig for udvikling. Skolemæssigt var landet ret godt med; der kom mange dygtige unge ud af de liberianske skoler, og de kom ind på præsteseminariet, lærerseminariet og sygeplejerskolen. De sygeplejersker, jeg mødte på Phoebe Hospital, da jeg var sygehuspræst, var veluddannede sygeplejersker, og selv afdelingsledere var liberianere, ligesom der var en liberiansk læge, som blev sygehusdirektør,« siger Finn Hougaard og fortsætter:



En bil fyldt med bøger, som Ingrid Smidt og kollegaerne fra skolesystemet bragte ud til skolerne i Totota. Børnenes uddannelse er afgørende for, at Liberia kan udvikle sig i en positiv retning, mener Ingrid Smidt. Arkivfoto fra 2017.

»Det så ud til, at Liberia ville bygge sig op lidt efter lidt. Jeg så en positiv udvikling, og tingene blev mere og mere overtaget af liberianerne. Men så kom borgerkrigen i 1989. Det satte virkelig Liberia tilbage. "Krigen har gjort os til et folk af tiggere," sagde en ung mand engang til mig, og den udtalelse har jeg ikke kunnet glemme. Krigen gjorde, at de endnu engang blev afhængige af hjælpen udefra.«

Hjælpen udefra er nødvendig for, at Liberia kan rejse sig igen, men det er vigtigt samtidig at være opmærksom på, at liberianerne ikke bliver afhængige af hjælpen – men oplever, at de selv kan gøre noget.

Veluddannede liberianere forlader Liberia

Et andet vigtigt element for at Liberia kan opleve udvikling, er, at landet ikke drænes for ressourcer. Det handler dels om, at mange penge forlader Liberia, fordi meget af handlen ligger på udenlandske hænder, og dels om at få veluddannede til at blive boende i Liberia.

Her kan man se, at forbindelsen til USA stadig består, for mange af de liberianere, der kunne være med til at skabe udvikling i Liberia, søger til USA, fortæller Ingrid.

»Mange liberianere drømmer om at komme til USA. Mange får også en uddannelse i USA, og efter endt uddannelse

ønsker de at blive der i stedet for at komme tilbage til Liberia. Mange familier arbejder også på at få et familiemedlem til USA for derefter at forvente, at vedkommende sender penge tilbage til familien i Liberia. Her kunne man jo fra USA's side nægte disse mennesker opholdstilladelse, hvis man virkelig ville hjælpe Liberia, men det lader for mig ikke til, at der er fokus på dette "brain-drain" på en sådan måde, at USA vil hjælpe til med, at Liberia kan beholde veluddannede folk,« siger Ingrid.

I stedet beror muligheden for at skabe udvikling på liberianerens eget valg om at blive (eller vende tilbage) til Liberia.

Begynd med børn og kvinder

Både Ingrid og Finn tror dog på, at der kan ske en positiv udvikling i Liberia, men vurderer begge, at det vil tage lang tid.

At begynde med skolerne, som også er et af Promissios arbejdsområder i Liberia, ser Ingrid som et afgørende element.

»Man skal starte med børnene i skolerne, for de er Liberias fremtid. Får de en god uddannelse og en tro på, at de kan gøre noget selv, så er der noget at bygge på. Samtidig er også kvinderne vigtige. De er stærke og har meget at bidrage med – og det var jo også kvinderne, der afsluttede borgerkrigen,« siger Ingrid.

Finn, der stadig har kontakt til liberianere og er med i liberianske onlinenetværk, oplever også optimisme blandt liberianerne.

»Jeg hører gode historier om samhørighed og kamp for, at Liberia skal være et godt land at leve i. Jeg har mødt mennesker, der trods frygt og ængstelse altid var båret af den faste overbevisning: "Vi kommer på den anden side en dag." Her har de lokale kirker og evangeliet også stor betydning for bevarelsen af glæde og håb om en fremtid, der er værd at leve for,« siger Finn Hougaard. ●

Ingrid Smidt har været udsendt til Liberia gennem Promissio/DEM tre gange; fra 1981-1992, fra 2005-2007 og fra 2016-2018.

Finn Hougaard var udsendt til Liberia fra 1981-1987 og igen fra 2005-2015 (han kom til Danmark i 2014 på grund af Ebola, men vendte tilbage til Liberia igen senere). Finn har været missionssekretær for Promissio (dengang DEM) fra 1990-1997 og besøgte dermed Liberia flere gange under borgerkrigen, som brød ud i 1989 og varede indtil 2003.



»Det var absolut nødvendigt med hjælp udefra til genopbygning af Liberia efter borgerkrigen. Her underskrives en stor aftale om genopbygning af kirkens gymnasium og værkstedsskole i Salayea under pressens bevågenhed. Oplevelsen af ikke at være alene om de svære opgaver giver håb,« siger Finn Hougaard om billedet fra 2007. Til venstre er det lederen af LWS, Joseph Binda, i midten Finn Hougaard og til højre biskop Harris.



FRØSTRUPHAVE EFTERSKOLE SLOG INDSAMLINGSREKORD

132 superseje elever deltog i den årlige indsamling på Frøstruphave Efterskole, som i år slog rekord. Sponsorløbet med både cyklister, løbere, rulleskøjteløbere og gående indsamlede i alt 156.596 kroner til Promissios arbejde. Det er vi meget taknemmelige for!

Et enkelt hold nåede på de tre timer løbet varede at cykle 78 km., og et søskendepar samlede alene 25.000 kroner ind.

»Eleverne var meget begejstrede for projektet og kæmpede også en brav kamp for at skaffe sponsorer, så de kunne slå sidste års rekord,« fortæller forstander Anders Østerby.



LYT TIL VORES PODCAST

Promissios podcast blev lanceret i juni 2020, og der er indtil videre produceret et enkelt afsnit. "Det handler om mennesker" er temaet, og det ønsker vi at fremhæve også i de kommende afsnit. Vi inddrager derfor tidligere missionærer, som kan fortælle deres historier og oplevelser som udsendte.

Det første afsnit »Jeg havde ikke kald til at tage til Liberia« med Ingrid Smidt er en rørende historie om, hvordan det er at pakke hele sit liv ned i en kuffert og flytte til et andet land. Lyt med og bliv klogere på Liberia, frikadeller og stærke venskaber.

Find podcasten på Spotify, Soundcloud eller vores hjemmeside.

BETÆNK PROMISSIO I DIT TESTAMENTE

Vi er meget taknemmelige, når Promissio bliver betænkt i et testamente, og det arvebidrag, vi modtager, sætter vi ind i en særlig pulje. Denne pulje giver os mulighed for at sætte nye projekter i gang og nå længere ud med evangeliet.

Af arvepuljen startede vi projektet »Jesus til nye bydele«, som skulle sprede evangeliet i Addis Ababa, og indtil videre har flere end 5000 mennesker hørt evangeliet, og 100 er kommet til tro. Vi har også for arvemidlerne kunnet bygget resursecenteret Mana Galataa, som blandt andet skal danne rammen om Global Disciple Training.

Overvejer du at skrive Promissio ind i dit testamente, kan du til enhver tid tage en uforpligtende snak med generalsekretær Frede Ruby Østergård på telefon 7356 1261.



KØB EN JULEDEKORATION OG STØT FORÆLDRELØSE BØRN I LIBERIA

Gran, lys, kristtjorn, taks, cypres og fine kogler. Det er nogle af ingredienserne, når Else Marie Hvidberg fra Gjern kreerer juledekorationer, kranse og kirkegårdspynt i lange baner og sælger dem til fordel for forældreløse børn i Liberia.

Du finder de fine dekorationer i Tema Centret i Hammel, hvor der er stillet en fin lille stand op med selvbetjening og betaling via MobilePay. Du er også velkommen forbi Else Marie og Karls hjem i Gjern. Kontakt Else Marie og aftal nærmere om bestilling og afhentning, tlf.: 2019 3791.

Det er Liberia-komiteen, der står bag salget, og på Liberiahavens Facebook-side finder du yderligere informationer om salget: [facebook.com/Liberiahaven](https://www.facebook.com/Liberiahaven).

TAK FOR GAVER

Tak for gaver til Promissios arbejde på i alt 955.260 kroner i tredje kvartal 2020. Der blev i perioden samlet 151.740 kroner mindre ind end forventet.

I 2020 har Promissio brugt for i alt 5.641.000 kr. i gaver. Tak for alle bidrag.

BØRN KAN OGSÅ GØRE EN FORSKEL

Børnene i Midtjyllands Kristne Børnehave samlede 16.278 kroner ind til børn i Liberia gennem cykelsponsorløb og salg af malerier. Selvom det er et flot beløb, var fokus ikke på antallet af kroner, men på at også børn kan gøre en forskel for mennesker ude i verden.

Af Rikke Thomassen, journalist

Vi vil hjælpe andre, fordi vi kan.

Det var et af fokusområderne for Midtjyllands Kristne Børnehave i august og september 2020, da alle grupper havde Afrika-tema.

»Vi ønskede at så et lille frø hos børnene – at "lille mig" kan gøre en forskel. Selvom jeg ikke er større, så kan jeg godt gøre noget for andre,« fortæller pædagog Annette Nykjær, der er en del af Brumbassestuen, hvor de ældste børn hører til.

Indsamling i børnehøjde

Brumbasserne blev i temaugerne forvandlet til geparder, og den 18. august cyklede de 28 børn også med gepardens kraft, da de holdt cykelsponsorløb og samlede penge ind til skolebørn i Liberia.

13.228 kroner blev det til, og selvom leder af børnehaven Christian Laugesen er stolt over beløbet, var fokus ikke på antallet af kroner.

»Jeg var med til at stå og slå streger på børnenes arme. Uanset hvor mange runder det blev til, så samlede de alle ind, og om det er to kroner pr. omgang eller 200, det er ikke væsentligt i børneperspektiv. Det var bare "yes!" for hver omgang, og de var meget stolte,« siger Christian Laugesen.

For børn kan et indsamlet beløb dog være meget abstrakt, og derfor har det for pædagog Annette Nykjær været vigtigt at oversætte beløbet til noget, børnene bedre kunne forstå.

»Vi har snakket om, at når de har samlet så mange penge ind, er det så og så mange bøger, blyanter, farvekridt og



Det blev til mange runder – og streger – da de ældste børn i Midtjyllands Kristne Børnehave cyklede penge ind til skolebørn i Liberia og oplevede, at de også som børn kan hjælpe andre.

skoleuniformer,« siger hun.

Som en del af Afrika-temaet var netværkskoordinator i Promissio Tuja Berg også på besøg en enkelt dag, hvor hun var med til at konkretisere, hvordan det er at være barn i Afrika.

Samtale er vigtigere end beløbet

Ud over cykelsponsorløbets samlede alle børnene også ind ved at male et billede på lærred, som forældrene efterfølgende kunne købe, og det gav 3.050 kroner til børn i Liberia.

Christian Laugesen fortæller, at de ved både maleri og cykelsponsorløb var meget

bevidste om, at forældrene ikke skulle føle sig tvunget ind i noget, de ikke ønskede at være med til.

»Forældrene gav præcist det beløb for barnets billede, som de ville. Det vigtigste var ikke selve beløbet, men at forældrene kunne tale med deres barn om det at gøre noget godt for andre mennesker,« siger han.

Alt i alt har børnehaven gennem malerier og cykelsponsorløb samlet 16.278 kroner ind til skolebørn i Liberia. Det svarer til, at 26 børn kan få en skoleuniform, idrætstøj, taske og et sæt skolesager med blandt andet blyanter, farvekridt, lineal, bøger og notesbøger. ●

BØRNENES UDDANNELSE ER FREMTIDENS FUNDAMENT

For en liberiansk mor er den største drøm at kunne sende sit barn i en god skole.

Af Simone Malmroes Tarp, markedsførings- og sekretariatskoordinator



»Som barn var jeg så misundelig på børn, der fik lov til at gå i skole,« siger Either Ako, der her står foran indgangen til St. Peter's Lutheran School.

I Liberia er det ikke en selvfølge, at børn kommer i skole og får en uddannelse. Det er et privilegium, og det kræver hårdt arbejde fra forældrenes side, hvis de skal have råd til at sende et eller flere børn i skole.

Mange liberianere oplever, at livet uden skolegang er rigtig svært, og derfor kæmper de for en bedre fremtid for deres børn. Either Akoi er en af dem, og hendes barns skolegang har stor betydning for hende.

Either er mor til Princess, som går på St. Peter's Lutheran School i Monrovia. Either har ikke selv gået i skole, og for hende var barndommen hård.

»Som barn var jeg så misundelig på børn, der fik lov til at gå i skole. Jeg kunne stå og kigge efter dem hver morgen, når de tog afsted i deres fine uniformer og med en taske på ryggen. I stedet skulle jeg arbejde, fordi mine forældre var så fattige,« siger hun.

God uddannelse er vejen frem

Either lovede sig selv, at hvis hun nogensinde fik børn, ville hun gøre alt, hvad hun kunne, for at de kom i skole. Hendes drøm er i dag gået i opfyldelse, og det er ikke tilfældigt, at hun har valgt at sende

sin datter på Den Lutherske Kirkes skole.

Kirken bruger både energi og betydelige ressourcer på at uddanne og træne skolens lærere, så børnene får bedst mulig undervisning. Både forældre og lærere er enige om, at god uddannelse er vejen frem for børn, unge og deres land. ●

Vil du være med til at sikre Liberianske børns fremtid med skolegang og uddannelse?

**Så giv en gave via
MobilePay til 395 001 i dag!**



MobilePay



promissio

GUDS LØFTE – VORES SENDELSE